

13.6.2025

JulkICT

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeen ohjausryhmä, 10. kokous

Aika keskiviikko 4.6.2025 klo 9:30-11:00

Paikka Microsoft Teams

Osallistujat	Jarkko Levasma, pj.	valtiovarainministeriö
	Katja Väänänen	valtiovarainministeriö
	Jukka Haapamäki	opetus- ja kulttuuriministeriö
	Leo Hämäläinen	sisäministeriö
	Petteri Ohvo	työ- ja elinkeinoministeriö
	Teemupekka Virtanen	sosiaali- ja terveysministeriö
	Mikko Pitkänen	Digi- ja väestötietovirasto

Riikka Noponen	valtiovarainministeriö
Anna-Riikka Pouttu	valtiovarainministeriö
Teemu Kääriäinen	valtiovarainministeriö
Laura Kolin	valtiovarainministeriö

Poissa	Timo Kievari	liikenne- ja viestintäministeriö
	Pekka Rehn	Digi- ja väestötietovirasto
	Aleksi Yrttiaho	sosiaali- ja terveysministeriö
	Päivi Anttila	valtiovarainministeriö

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9:30.

2. Esityslistan sekä edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin ohjausryhmän kokouksen esityslista sekä edellisen kokouksen (13.5.2025) pöytäkirja.

3. Hankkeen tilannekatsaus

Noponen kävi läpi eIDAS-hankkeen ajantasaista tilannetta valtiovarainministeriön sekä Digi- ja väestötietoviraston ja Poliisihallituksen näkökulmasta. Luonnosta hallituksen esitykseksi on työstetty ja lausuntokierrokselle valmistaudutaan. Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom) on myönnetty rahoitus luottavien osapuolten rekisteriä koskevaan esiselvitykseen. Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen säädösluonnosten valmisteluun on osallistuttu aktiivisesti ja kokonaisuuden rahoituksesta on keskusteltu ministeriöiden ja virastojen kanssa. Keskeisiin

riskeihin ei ole tullut muutoksia. Tulevalla kaudella on tarkoitus käynnistää lausuntokierros. Lisäksi hanke järjestää tilannekuvatilaisuuden 16.6.2025.

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) on osallistunut eIDAS-yhteistyöryhmän korkean tason kokoukseen sekä työstänyt erityisesti ratkaisukuvauksia lompakon ja henkilöllisyyden linkittämispalvelun osalta. Tuotantohankkeen prosessi- ja palvelumuotoilu on tarkoitus käynnistää. Uutena riskinä on nostettu rahoitukseen liittyvät näkökulmat. Tulevalle kaudelle suunnitellaan mahdollista lompakkoratkaisujen markkinakartoitusta.

Poliisihallituksessa hankkeen rekrytoinnit ovat vielä kesken. Järjestelmätoimittaja on valittu, ja lisäksi on valmisteltu migraatiotöitä MHEKO-toteutukseen. Tulevalla kaudella tavoitteena on rekrytointiprosessien sekä järjestelmätoimittajan sopimusten viimeistely. Lisäksi projektiyhteistyö DVV:n kanssa on tarkoitus käynnistää. Rekrytointien pitkä kesto on hankaloittanut hanketyötä. Käynnissä ovat keskustelut digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen palveluiden sijainnista.

Merkittiin esitys tiedoksi.

4. Uudistettua eIDAS-asetusta täydentävä luonnos hallituksen esitykseksi

Kolinen kävi läpi uudistettua eIDAS-asetusta täydentävää luonnosta hallituksen esitykseksi. Keskeinen osa lainsäädännöstä koostuu tehtävien osoittamisesta eri viranomaisille. DVV tarjoaisi lompakon Suomessa. Lisäksi se mm. myöntäisi luonnollisen henkilön perustiedot lompakkoon, tuottaisi henkilöllisyyden linkittämispalvelun sekä toteuttaisi digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen hyväksyttynä sähköisenä attribuuttitodistuksena. Muita keskeisiä lompakkoon liittyviä viranomaistehtäviä osoitettaisiin Traficomille, Poliisihallitukselle ja Patentti- ja rekisterihallitukselle. Digitaalista henkilöllisyydestodistusta koskevat sääntelyehdotukset ovat keskeinen osa kokonaisuutta. Poliisihallitus myöntäisi digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen voimassa olevan passin tai henkilökortin tietoihin perustuen. Lisäksi tunnistuslakiin tehtäisiin joitain kansallista turvallisuutta parantavia muutoksia. Hallituksen esitysluonnoksen pääasiallisia vaikutuksia on kuvattu laajasti mm. taloudellisten vaikutusten, kilpailuvaikutusten, sääntelytaakan ja erityisryhmien näkökulmasta. Käytiin läpi myös arviot muista toteuttamisvaihtoehdoista sekä suhteesta perustuslakiin.

Keskusteltiin digitaalisen henkilöllisyydestodistuksen myöntämisestä. Käytännössä digitaalinen henkilöllisyydestodistus haettaisiin Poliisilta ja DVV myöntäisi konkreettisen sähköisen todistuksen. DVV:lle ei olla ehdottamassa tässä kohtaa laajempaa sähköisten todistusten myöntöpalvelun tuottamista. Keskusteltiin sertifiointimenettelystä. Lähtökohta kansallisille sertifiointijärjestelmille tulee eIDAS-asetuksesta, ja Suomi tekee yhteistyötä pohjoismaiden ja Baltian maiden kanssa yhteisen sertifiointijärjestelmän luomiseksi. Puheenjohtaja kertoi, että sertifiointin yhteistyöhanke etenee hyvin Pohjoismaiden ministerineuvoston alla. Lopuksi tuotiin esiin, että sääntelyehdotuksissa on huomioitu hyvin edellisen hallituskauden aikana tehtyä työtä.

Hyväksyttiin luonnos hallituksen esitykseksi.

5. Luonnos kuvaukseksi kansallisen eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon ekosysteemistä

Kääriäinen kävi läpi luonnosta kuvaukseksi kansallisen eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon ekosysteemistä. Edellisen ohjausryhmäkäsittelyn jälkeen ekosysteemikuvauksen viimeistelyssä huomiota on kiinnitetty erityisesti selkokielisyyteen sekä terminologiseen yhteneväisyyteen hallituksen esityksen kanssa. Kuvauksessa pyritään erityisesti tuomaan esiin lompakkoekosysteemiin liittyvät roolit ja vastuut sekä lompakon hyödyntämisen edellytyksiä ja etuja. Lompakon peruskyvykkyyksien ja sertifiointin lisäksi ekosysteemikuvauksessa on kuvattu erityisesti lompakolla tapahtuvaa asiointia. Lisäksi kuvauksessa läpikäydään lompakon toiminnallisuudet ja hyödyntämisen tavat sekä julkisen että yksityisen sektorin osalta. Tietoturva,

valvonta ja rekisteröinti ovat myös keskeisiä läpikäytäviä kokonaisuuksia. Ekosysteemikuvaus on tarkoitus lähettää lausuntokierrokselle yhdessä hallituksen esityksen kanssa.

Keskustelussa tuotiin esiin, että ekosysteemikuvaus on hallituksen esitystä hyvin konkretisoiva dokumentti.

Hyväksyttiin luonnos kuvaukseksi kansallisen eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon ekosysteemistä.

6. Jäsenmaan toimenpiteet attribuuttien tarkistamiseksi virallisista lähteistä

Kääriäinen kävi läpi esitystä Digi- ja väestötietoviraston roolista attribuuttien tarkastamisen toimenpiteiden toteuttajana. Kyseessä on eIDAS-asetuksesta tuleva velvoite, jonka mukaan jäsenmaiden on varmistettava, että hyväksytyt luottamuspalvelun tarjoajat pystyvät sähköisesti tarkistamaan julkisen sektorin virallisiin lähteisiin perustuvien attribuuttien ajantasaisuuden. Tämän toteuttaminen osoitettaisiin DVV:n tehtäväksi, mutta tarkemmista yksityiskohdista käydään vielä keskustelua. Tehtävän osoittaminen DVV:lle olisi luontevaa, sillä mm. velvoitteen täyttämiseen tarvittavat menetelmät, kuten palveluväylä, ovat DVV:n vastuulla.

Keskustelussa DVV näki tehtävän esittämisen DVV:lle kannatettavana, mutta kokonaisuus vaatii vielä jatkovalmistelua. Käyttötapausten kautta olisi hyvä selvittää, miten palveluväylän ulkopuolisia käyttötapauksia voitaisiin mahdollistaa. Keskusteltiin todisteiden myöntämisestä, rekistereistä sekä todisteiden pätevyyden osoittamisesta. Lisäksi pohdittiin sitä, miten laaja attribuuttikehikko on tarkoituksenmukaista tuoda lompakon tietomalliin. Esimerkiksi koulutukseen liittyvissä todisteissa asiointitilanteissa tarvittavat tiedot voivat olla hyvin yksityiskohtaisia. Puheenjohtaja korosti, että lompakko luo perusedellytykset lompakon käyttöön rakentuvalle infrastruktuurille, mutta todisteiden vieminen lompakkoon tulee rakentaa erikseen.

Hyväksyttiin Digi- ja väestötietoviraston rooli attribuuttien tarkastamisen toimenpiteiden toteuttajana. Kokonaisuus edellyttää kuitenkin vielä jatkovalmistelua.

7. Riskienhallinta

Kääriäinen kävi läpi eIDAS-hankkeen riskienhallintaa ja erityisesti puolesta asiointiin liittyvää riskiä. Riskien kokonaismäärä on noussut yhdellä. Merkittävien riskien määrä on laskenut yhdeksästä seitsemään ratkaisukuvausten ja hallituksen esitysluonnoksen edistymisen myötä. Jotkin koordinoivan tason riskeistä saattavat nousta strategisen tason riskeiksi syyskaudella. Puolesta asiointiin liittyvän riskin taustalla on eIDAS-asetuksen kirjaus, jonka mukaan lompakon käyttäjä voi olla toisen luonnollisen henkilön puolesta asioiva luonnollinen henkilö, ja tällaista käyttöä varten voitaisiin liikkeelle laskea henkilön tunnistetiedot. Kokonaisuus on haastava suomalaisen puolesta-asioinnin tavan näkökulmasta, sillä tämän tyyppistä avoimen valtakirjan puolesta-asiointia ei ole mahdollistettu. Riski on mahdollinen ja vaikutukseltaan merkittävä. Riskiä pyritään hallitsemaan mm. täytäntöönpanoasetusten valmistelun ja työryhmätyöskentelyn kautta.

Keskusteltiin asian käsittelystä eIDAS-yhteistyöryhmässä erityisesti valtuuksien näkökulmasta. Suomi on käynyt asiasta keskustelua myös muiden jäsenmaiden kanssa. Yksi keino vaikuttaa valmisteluun voisi olla myös non-paper. Komissio on myös kertonut mahdollisuudesta perustaa yhteistyöryhmän alle asiantuntijaryhmiä tietyn kokonaisuuden ratkaisemiseksi.

Merkittiin esitys ja käyty keskustelu tiedoksi.

8. Muut esille tulevat asiat

Ei muita esille tulevia asioita.

9. Seuraava kokous

Ohjausryhmän seuraavat kokoukset järjestetään:

- ke 3.9.2025
- ke 8.10.2025
- ma 10.11.2025 (alustava)
- ma 8.12.2025

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10:48.